

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КПІ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ
кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови,
кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови,
кафедра теорії, практики та перекладу французької мови

Шановні студенти!

Запрошуємо вас узяти участь у
Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених з дистанційною участю

**ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ:
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДІ ТА НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**A Person as a Subject of Intercultural Communication: Current Tendencies in Philology,
Translation and Teaching of Foreign Languages**

яка відбудеться 11 березня 2021 року
у м. Києві за адресою: проспект Перемоги, 37, корпус 7, ауд. 601

Робочі мови конференції: українська, англійська, німецька, французька.
Форми участі у конференції: дистанційна з публікацією тез.

ПЛАНУЄТЬСЯ РОБОТА ТАКИХ СЕКЦІЙ:

- Секція № 1.** Актуальні проблеми сучасної філології: семантико-стилістичні, когнітивні, психолінгвістичні, комунікативно-прагматичні та соціокультурні дослідження іноземних мов.
Секція № 2. Сучасні тенденції в перекладознавстві.
Секція № 3. Інноваційні підходи до викладання іноземних мов.

Для участі в конференції до **25 лютого 2021 року** необхідно надіслати на електронну адресу Helen.tkachyk@gmail.com електронного листа з темою «Участь у конференції «Людина» зі вкладеннями:

- **ЗАЯВКА** для участі в конференції (форма заявки додається). Підписи можливі у вигляді фото, файл у форматі ПДФ. Назва файлу: прізвище латиницею, наприклад, **Vlasiuk_zayavka**;
- **ТЕЗИ** доповіді, оформлені відповідно до вимог (зразок додається). Назва файлу: прізвище латиницею та номер секції, наприклад, **Vlasiuk_tezy_1**

Участь у конференції та публікація тез **БЕЗКОШТОВНА**. Обсяг тез 1-2 сторінки. Оформлення тез за зразком. Вимоги до форматування тексту: гарнітура Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5 (поля: ліве, праве, верхнє та нижнє – 2 см, абзац 1,25.). Тези доповідей будуть розміщені в збірнику матеріалів конференції на сайті кафедри ТППАМ <http://ktppam.kpi.ua/>

Увага! Наукові керівники несуть відповідальність за якість публікацій своїх студентів! Усі матеріали, які публікуються й оприлюднюються як збірки тез чи статей, перевіряються на плагіат.

Оргкомітет: м. Київ, 03056, проспект Перемоги, 37, корпус 7, кімн. 601,
Факультет лінгвістики, НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського»
Тел. (044) 406-81-01 – кафедра ТППАМ, e-mail: ktppam@ukr.net
067 444 59 26 – к. філол. н., доц. Ткачик Олена Володимирівна,
068 121 67 09 – викл. Вашило Ольга Валеріївна.

КРОСДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ ЯВИЩА АЛЮЗІЇ

Власюк Людмила

студентка I курсу магістратури, факультет лінгвістики

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ткачик О. В.

Термін «алюзія» бере свій початок ще з XVI століття. Тоді поняття тривалий час згадувалося в іноземних лінгвістичних та перекладацьких працях та пояснювалося як натяк на конкретну загальновідому ситуацію, але популярністю не користувалося. Активні дослідження алюзії почалися з XX століття.

Вчені пропонують різні трактування поняття «алюзія». Так, на думку О.О. Лавриненка, алюзія є непрямою вказівкою з допомогою слова чи словосполучення на будь-який історичний, географічний, літературний, міфологічний або біблійний факт [2, с. 151]. Н.А. Фатєєва визначає алюзію як запозичення певних елементів претексту, за якими їх розпізнають в тексті-реципієнті, де відбувається їх предикація [3, с. 96].

Така велика кількість визначень поняття «алюзія» зумовлена, насамперед, не меншою кількістю підходів до її дослідження: літературознавчий, когнітивний, когнітивно-дискурсивний, стилістичний, лінгвокультурологічний.

У межах літературознавчого підходу алюзію розглядають як прояв літературної традиції; посилання на первинний текст, який асоціюється з відомим автором або твором; літературний прийом, який одночасно активує два тексти; особливість стилю письменника [4, с. 32].

Упровадження в лінгвістичні дослідження когнітивної науки посприяло появі когнітивного напрямку в вивченні алюзійності. У межах когнітивного підходу алюзію вивчають шляхом співвідношення мовної форми та мисленнєвої діяльності. Досить популярним на сьогодні є когнітивно- дискурсивний напрям, в основі якого лежить розробка теорії концептуальної інтеграції та ментальних просторів. Цей напрям розглядає алюзію як елемент, який реалізується в межах дискурсу та не може існувати поза його межами [1, с. 145].

Алюзію часто розглядають з точки зору лінгвокультурології. Мова є відображенням етносу, його світоглядних позицій та культури. Менталітет певної національної спільноти та його етномовна специфіка закріплені у культурних кодах, які належать до вторинних знакових систем. Елементом цієї системи є також алюзія, вона є своєрідним втіленням культурних надбань та способом передачі культурних кодів. Тому, декодуючи алюзію, читачу варто звертати уваги не тільки на її походження та джерело претексту алюзії, але й на культурну дійсність, яка пов'язана з цією алюзією [5, с. 111].

У площині стилістичного підходу алюзію трактують як тропеїчний

стилістичний прийом, який має високий експресивний потенціал. Максимальний ефект експресивності може бути досягнений, якщо алюзія вживається у поєднанні з іншими засобами мовної виразності, наприклад, метафорою, метонімією, каламбуром, грою слів, порівнянням, гіперболою тощо [5, с. 112].

Отже, в наукових колах проблема визначення алюзії завжди стояла достатньо гостро, оскільки алюзія має дуже неоднозначну природу. З одного боку, алюзія створює свого роду посилення для читача на певну історичну персоналію, діяча культури, політики, мистецтва, подію, явище або об'єкт, який є значимим для певної культури, а з іншого, алюзія створює своєрідну проекцію згадування певного факту і, таким чином, формує конотацію, яка є невід'ємною частиною тексту. Алюзія – це багатопланове явище, що дозволяє підходити до її дослідження з різних ракурсів. Це явище вивчають з позиції літературознавства, стилістики, когнітивістики та лінгвокультурології.

Література

1. Заболотська О. О. Алюзія в художніх текстах: лінгвокогнітивний аспект. *Науковий вісник Херсонського держ. ун-ту. Серія: Лінгвістика*. Херсон, 2011. Вип. 13. С. 143-150.
2. Лавриненко О. О. Алюзія як засіб концептуальної репрезентації знань. *Слов'янський вісник: зб. наук. праць*. 2006. Вип. 6. С. 150-157.
3. Фатеева Н. А. Интертекст в мире текстов: контрапункт интертекстуальности. Москва: КомКнига, 2007. 280 с.
4. Ярема О. Б. Алюзія в текстах британської художньої літератури: лінгво-статистичний аспект (на матеріалі творів модерністів): дис. к. філол. н.: 10.02.04 / Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя, 2016. 355 с.
5. Ярема О. Б. Типологія і функції алюзій. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія*. 2014. Вип. 12. С. 111-113.

ЗАЯВКА

для участі у Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції
“Людина як суб’єкт міжкультурної комунікації:
сучасні тенденції у філології, перекладі та навчанні іноземних мов”

Прізвище, ім’я, по- батькові учасника конференції (автора тез)		
Навчальний заклад (повністю)		
Факультет (повністю)		
Курс навчання, група		
Контактний телефон автора тез (обов’язково)		
E-mail		
ПІБ наукового керівника (зазначити науковий ступінь, звання, посаду та місце роботи + особистий підпис, відсканований з оригіналу або його фото)		
Тема тез доповіді		
Назва секції		
Форма участі	☐	публікація тез доповіді
	☐	публікація тез доповіді та виступ
Дата подачі тез ___/___/_____	Підпис (вставлене фото)_____	